

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๐
วันอังคารที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
จำนวน ๒ เรื่อง

- การพัฒนารูปแบบการดำเนินการกิจการภาครัฐ : การปฏิรูประบบงานอาสาสมัครในภาครัฐ
- การปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ : ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เรื่องที่ ๑ การพัฒนาแบบการดำเนินการกิจการภาครัฐ : การปฏิรูประบบงานอาสาสมัครในภาครัฐ

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายนิกร จำนง

คณะกรรมการควรพิจารณาและระมัดระวังปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิรูประบบงานอาสาสมัครในภาครัฐ ดังนี้

- การที่แต่ละส่วนราชการมีระบบอาสาสมัครเข้ามาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติราชการ อาจทำให้ภาครัฐละเลยหรือสูญเสียหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการดำเนินการ
- ภาครัฐสามารถสนับสนุนช่วยเหลือ และดูแลอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของตนเองได้ แต่ไม่ควรเข้าไปกำกับหรือครอบงำจนทำให้สูญเสียจิตวิญญาณในการเป็นอาสาสมัคร
- การใช้คำว่าอาสาสมัครในภาครัฐอาจทำให้เกิดการแบ่งแยกระหว่างอาสาสมัครในภาครัฐและอาสาสมัครในภาคเอกชน ซึ่งการปฏิรูประบบงานอาสาสมัครให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันจะต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งอาสาสมัครในภาครัฐและอาสาสมัครในภาคเอกชน
- การสร้างระบบค่าตอบแทนต่อผู้ปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครในภาครัฐเพื่อช่วยส่งเสริมขวัญและกำลังใจหรือให้การยกย่องอาสาสมัคร อาจทำให้เกิดการเรียกร้องค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์มากจนเกินความจำเป็น และยังทำให้ประชาชนในสังคมมองว่าอาสาสมัครเป็นบุคลากรของภาครัฐ

นายศุภจิต นาคทรพร

๑. ควรมีการพิจารณาค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมกับผู้ที่เป็นอาสาสมัครของแต่ละส่วนราชการ เนื่องจากอาสาสมัครแต่ละประเภทงานมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการทำงาน เช่น เครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ที่ดำเนินการในลักษณะเสี่ยงภัยในการทำงาน กับอาสาสมัครเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมในระดับจังหวัด ที่ดำเนินการในลักษณะเฝ้าระวังผ่านสื่อที่เป็นภัยและไม่เหมาะสม เป็นต้น

๒. การกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ที่สมเหตุสมผลและเป็นธรรมให้กับอาสาทุกประเภทของคณะกรรมการกลางการกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ซึ่งแต่งตั้งขึ้นโดยกรมบัญชีกลาง นั้น อาจทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคระหว่างการปฏิบัติงานของผู้ที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน เนื่องจากอาจมีผู้ที่เป็นอาสาสมัครเข้ามาปฏิบัติงานในลักษณะอาชีพและรับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้

๓. การสร้างฐานข้อมูลกลางของอาสาสมัคร โดยมีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับลงทะเบียนข้อมูลอาสาสมัครแต่ละประเภทให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งอ้างอิงจากเลขบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อป้องกันปัญหาความซ้ำซ้อนของอาสาสมัคร นั้น อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการลงทะเบียนและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ดังนั้น ควรมีการบูรณาการข้อมูลร่วมกับกระทรวงมหาดไทยที่สามารถให้การสนับสนุนงานด้านฐานข้อมูลทางทะเบียนราษฎรได้อย่างมีประสิทธิภาพหรืออาจกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รับลงทะเบียนข้อมูลผู้ที่เป็นอาสาสมัครแทน

นายวันชัย สอนศิริ

๑. ควรมีการพิจารณาตรวจสอบงบประมาณค่าตอบแทนที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของการจัดตั้งผู้ที่เป็นอาสาสมัคร และงบประมาณด้านการจัดฝึกอบรมและสัมมนา ที่ส่วนราชการได้ดำเนินการ เช่น กระทรวงยุติธรรมมีฐานข้อมูลผู้ที่เป็นอาสาสมัครอยู่เป็นจำนวนมากแต่บทบาทการช่วยเหลือสังคมไม่เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนเท่าที่ควร เป็นต้น

๒. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้และทักษะของผู้ที่ต้องการเป็นอาสาสมัครให้ทราบถึงหลักการเป็นอาสาสมัครในการช่วยเหลือสังคมและมีความเสียสละเพื่อส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างแท้จริง โดยอาจมีการจัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานเฉพาะที่ให้การฝึกอบรมด้านความรู้และทักษะในลักษณะศูนย์การเรียนรู้ของผู้ที่เป็นอาสาสมัครด้วย

๓. ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติภารกิจและคุณงามความดีของผู้ที่เป็นอาสาสมัครที่ได้ปฏิบัติมาให้สาธารณชนได้ทราบถึงบทบาทที่สำคัญของการเป็นอาสาสมัครในการช่วยเหลือสังคมเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและความภาคภูมิใจต่องานที่ตนปฏิบัติ

นายอำพล จินดาวัฒนะ

ควรมีการพิจารณาแก้ไขคำว่า “การปฏิรูประบบงานอาสาสมัครในภาครัฐ” ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ว่ามีประเภทผู้ที่เป็นอาสาสมัครคืออาสาสมัครในภาครัฐและนอกภาครัฐ ดังนั้นควรมีการใช้คำว่า “อาสาสมัครประชารัฐ” แทน เพื่อรักษาไว้ซึ่งหลักการของอาสาสมัครที่ประกอบด้วย การช่วยเหลือสังคม มีความเสียสละ โดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งสามารถตีความได้ว่าผู้ที่เป็นอาสาสมัครสมัครใจที่จะเข้ามาทำงานร่วมกับรัฐ

นายกษิต์เดชธรรมาทนต์ เสกขุนทด

๑. ควรปรับเปลี่ยนวิธีคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครจากเดิมที่มองว่าอาสาสมัครเป็นผู้ช่วยดำเนินการหรือผู้แทนของหน่วยงานภาครัฐมาเป็นตัวแทนของกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่ซึ่งจะเป็นผู้ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐ

๒. ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างอาสาสมัครแต่ละด้านในพื้นที่ เพื่อเติมเต็มการปฏิบัติงานของอาสาสมัครในแต่ละด้านให้มีความสมบูรณ์อันจะทำให้การแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓. ควรมีพื้นที่ให้อาสาสมัครซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนต่าง ๆ นำเสนอข้อมูลปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาพื้นที่ร่วมกับผู้ปกครองท้องถิ่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้แทนจากกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งจะทำให้ได้แผนงานโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

๔. แม้การกำหนดค่าตอบแทนจะทำให้ลักษณะเฉพาะของอาสาสมัครค่อย ๆ เลือนหายไป แต่ก็ยังจำเป็นต้องมีแหล่งเงินทุนสนับสนุนให้งานด้านอาสาสมัครดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ควรให้ภาครัฐต้องเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายเพียงฝ่ายเดียว แต่ควรมีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการขึ้น และกำหนดให้รัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยอาสาสมัครสนับสนุนเงินทุนฝ่ายละส่วน เพื่อนำมาเป็นทุนสวัสดิการและสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาสาสมัครต่อไป

นางถวิลวดี บุรีกุล

๑. ควรมีการสร้างองค์กรเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อเป็นศูนย์รวมการจัดการอาสาสมัครในประเทศไทย รวมทั้งทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานและดูแลให้อาสาสมัครปฏิบัติหน้าที่อย่างมีธรรมาภิบาล ตลอดจนจัดกิจกรรมสร้างความรู้และเครือข่ายให้แก่อาสาสมัครภายในประเทศดังเช่น National Council for Volunteer Organizations (NCVO) ของประเทศอังกฤษ อย่างไรก็ตาม การสร้างเครือข่ายดังกล่าวควรให้อาสาสมัครเป็นผู้บริหารจัดการและดำเนินการกันเอง โดยภาครัฐทำหน้าที่เป็นเพียงผู้สนับสนุนและกำกับดูแลเท่านั้น

๒. ควรมีแนวทางส่งเสริมให้อาสาสมัครมีบทบาทที่เหมาะสมในการเสริมสร้างประชาธิปไตยและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งมีบทบาทในการดำเนินงานแทนหน่วยงานของรัฐในยามวิกฤติหรือในพื้นที่ที่หน่วยงานรัฐเข้าไม่ถึง

๓. ควรกำหนดให้มีผู้ประสานงานอาสาสมัคร เพื่อให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการอบรมและให้ความรู้ รวมทั้งเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานให้แก่อาสาสมัคร ตลอดจนทำหน้าที่ประสานงานและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกลุ่มอาสาสมัครกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ บรรลุตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ มีเจตนารมณ์เพื่อการจัดสวัสดิการสังคมเท่านั้น หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมนิยามของคำว่า “สวัสดิการสังคม” และ “อาสาสมัคร” ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ครอบคลุมอาสาสมัครภาครัฐทั้งระบบ ก็อาจทำให้เกิดปัญหาหรือมีข้อขัดข้องในการยกเว้นและบังคับใช้กฎหมายได้ เนื่องจากการแต่งตั้งอาสาสมัครแต่ละประเภทต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่แตกต่างกันไป เช่น การแต่งตั้งอาสาสมัครจราจรต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ การแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือคนพิการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาหรือข้อขัดข้องข้างต้นจึงเห็นควรให้แต่ละหน่วยงานเป็นผู้ดูแลและบริหารจัดการอาสาสมัครในสังกัดของตน โดยการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ขึ้นมากำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือกและการขึ้นทะเบียนอาสาสมัคร ประมวลจริยธรรมของอาสาสมัคร รวมทั้งข้อห้ามและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนการคุ้มครองและความรับผิดชอบของอาสาสมัคร เพื่อให้การบริหารจัดการอาสาสมัครของทุกหน่วยงานอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกัน

๒. ควรให้กรมบัญชีกลางเป็นผู้พิจารณากำหนดค่าตอบแทนของอาสาสมัครแต่ละประเภท และอาจให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบ เช่น การขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของอาสาสมัครแต่ละประเภทให้มีความใกล้เคียงกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำเรื่องค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของอาสาสมัครที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน

นายสุรินทร์ จิรวชิษฐ์

อาสาสมัครควรเป็นการทำหน้าที่ด้วยจิตอาสา แต่การที่คณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เสนอให้มีการสร้างระบบค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์ให้แก่อาสาสมัคร โดยการจัดตั้งคณะกรรมการกลางการกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ นั้น อาจทำให้แก่นของการทำงานอาสาสมัครเปลี่ยนแปลงไป เพราะอาจส่งผลให้ผู้ที่เข้ามาทำงานด้านนี้มุ่งหวังแต่ค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์มากกว่าการทำงานช่วยเหลือสังคม รวมทั้งอาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการบริหารงบประมาณแผ่นดินได้

พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์

อาสาสมัคร คือ บุคคลที่อาสาเข้ามาช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ซึ่งสังคมไทยในปัจจุบันต้องการบุคคลลักษณะนี้เป็นจำนวนมากและบุคคลทุกระดับในสังคมควรเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อทำให้สังคมดีขึ้น ดังนั้น การบริหารจัดการเรื่องอาสาสมัคร ควรมีลักษณะเรียบง่ายและสอดคล้องกับลักษณะหรือธรรมชาติของอาสาสมัครดังกล่าว โดยไม่ควรมีแนวทางการบริหารจัดการที่ยุ่งยากหรือซับซ้อน เพื่อให้คนทุกระดับสามารถเข้ามาร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมให้ดีขึ้นได้ นอกจากนี้ การกำหนดค่าตอบแทนให้แก่อาสาสมัครอาจส่งผลให้การทำงานอาสาสมัครกลายเป็นการประกอบอาชีพอย่างหนึ่งได้

เรื่องที่ ๒ การปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ : ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นายนิกร จำนง

๑. เนื่องจากรายงานของคณะกรรมการได้เสนอประเด็นการปฏิรูปในลักษณะการปรับปรุงส่วนราชการที่เป็นการดำเนินการตามปกติ ดังนั้น ควรทบทวนและนำเสนอประเด็นการปฏิรูปที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดผลกระทบรุนแรงหรือเป็นการปรับปรุงข้ามหน่วยงาน รวมทั้งควรนำเสนอให้เห็นความแตกต่างระหว่างข้อเสนอในการปรับปรุงส่วนราชการของคณะกรรมการกับการปรับปรุงส่วนราชการตามปกติของรัฐบาลด้วย

๒. หากมีการควมรวบรวมกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมภายใต้บริบทการแข่งขันด้านองค์ความรู้และเทคโนโลยี อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการและการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ควรแยกกระทรวงทั้งสองไว้เช่นเดิม เพราะหากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นกระทรวงที่จัดตั้งขึ้นใหม่ มีข้อจำกัดหรือประสบปัญหาในการพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ก็จะมีกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทำหน้าที่พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีบางประเภท เช่น เทคโนโลยีเกษตร เป็นต้น เพื่อให้ประเทศสามารถพัฒนาต่อไปได้

๓. ปี ๒๕๔๕ กรมอุตุนิยมวิทยาเป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงคมนาคม โดยมีภารกิจสำคัญที่เน้นการพยากรณ์อากาศเพื่อสนับสนุนระบบการขนส่งทางน้ำ แต่ปัจจุบันภารกิจเปลี่ยนแปลงไปโดยเน้นการพยากรณ์อากาศเพื่อสนับสนุนระบบการเกษตรและระบบการชลประทาน จึงมีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อโอนกรมอุตุนิยมวิทยาไปสังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร เดิม) ดังนั้น จึงไม่ควรโอนกรมอุตุนิยมวิทยา กลับไปสังกัดกระทรวงคมนาคมเช่นในอดีต เพราะจะเป็นการรื้อและแย่งเหตุผลในการย้ายไปสังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งคาดว่าเหตุผลดังกล่าวอาจมีน้ำหนักไม่เพียงพอ

นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล

๑. เนื่องจากสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและการค้า สถาบันพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเครื่องมือแพทย์ไทย และสถาบันเทคโนโลยีเพื่อคนพิการและผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นองค์การมหาชนที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นใหม่ นั้น มีภารกิจหลักในการวิจัยและพัฒนาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงควรให้หน่วยงานดังกล่าว อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเช่นเดิม เพราะหากกำหนดให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงอื่น ตามข้อเสนอของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว อาจจะทำให้ไม่สามารถวิจัยและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ได้

๒. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบายยุทธศาสตร์ระดับประเทศ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (กวทน.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ส่วนสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยี มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบายยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง ซึ่งเมื่อได้พิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่าทั้งสองหน่วยงานมีอำนาจหน้าที่และภารกิจที่แตกต่างกันมาก จึงไม่ควรปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ โดยการควบรวมทั้งสองหน่วยงานเข้าด้วยกัน

๓. เนื่องจากกรมวิทยาศาสตร์บริการ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เป็นองค์กรหลัก ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการรับรองคุณภาพของชาติ (National Quality System) ที่ต้องอาศัยความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการดำเนินการ จึงควรปฏิรูปให้หน่วยงานข้างต้น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเดียวกันทั้งหมด เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันต่อไป

๔. ข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปของคณะกรรมการ ที่เสนอให้มีการศึกษาความเหมาะสมของการควบรวมกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมนั้น เนื่องจากทั้งสองกระทรวงมีภารกิจที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการควบรวมทั้งสองหน่วยงานเข้าด้วยกัน

๕. เนื่องจากองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเฉพาะนั้น มีเหตุผลและความจำเป็นในการจัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ และต้องอาศัยความคล่องตัวในการดำเนินงาน ซึ่งแตกต่างจากองค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะเป็นการทั่วไป ดังนั้น การที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้จัดกลุ่มองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเฉพาะ ให้เป็นองค์การมหาชนอีกประเภทหนึ่ง และติดตามประเมินผลการดำเนินงานในลักษณะเดียวกันกับองค์การมหาชนอื่น ๆ อาจทำให้การดำเนินการขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเฉพาะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และไม่สามารถดำเนินการเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินั้นได้ ดังนั้น จึงควรพิจารณาจัดแบ่งกลุ่มองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเฉพาะ ออกจากหน่วยงานของรัฐประเภท “องค์การมหาชน” และออกแบบระบบการประเมินผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับภารกิจขององค์กร เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลว่าองค์กรนั้นสามารถดำเนินการตามพันธกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ เพียงใด

ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญาматы

๑. ควรมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น และมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยอาจอาศัยบุคลากรผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มาร่วมพัฒนาให้องค์กรมีความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๙ ที่ให้รัฐพึงส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติต่อไป

๒. หากจะมีการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ โดยการจัดตั้งกระทรวงขึ้นใหม่แล้ว ควรกำหนดให้กระทรวงดังกล่าวมีภารกิจงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านการศึกษาควบคู่กัน เพื่อให้สามารถพัฒนาและผลิตงานวิจัย และนวัตกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ ที่จะพัฒนาให้ประเทศไทยมีกำลังคนที่มีคุณภาพและศักยภาพต่อไป นอกจากนี้ ยังควรมีการประเมินผล การดำเนินงานของกระทรวงที่เพิ่งได้จัดตั้งขึ้นใหม่ด้วย ว่ามีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาในการยุบรวมส่วนราชการหรือให้คงอยู่ต่อไป

๓. รัฐควรพัฒนาให้ประเทศไทยมีศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งนวัตกรรมต่าง ๆ เช่น ด้านพลังงานไฟฟ้า เป็นต้น เพื่อให้เป็นศูนย์รวมแห่งวิทยาการและความรู้ทางวิชาการ ที่จะประโยชน์ในการพัฒนาประเทศต่อไป

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมการ ๓